

Akademický maliar
Ladislav Viktor Grnáč

Ladislav Grnáč bol bohém - ani nie tak v maľovaní ako v živote - sám to o sebe dobre vedel. Nepokojný, dobrodružný typ, odváďať sa časom vytratil, aby sa opäť zjavil na inom mieste, pri inej činnosti.

Narodil sa 10.októbra 1901 v Bytči. Navštevoval obchodnú školu v Kežmarku a gymnázium v Žiline, sedemnásťročný sa prihlásil za dobrovoľníka Národnej stráže československých légii, v novej Československej republike, ktorá likvidovala zvyšky c. k. vojsk, patril k zakladateľom bytčianskeho Sokola i k prvým hráčom futbalu a vodného póla.

Roku 1926 sa s úspechom uchádzal o prijatie na Akadémii výtvarných umení v Prahe. Po dvoch rokoch štúdia u Jozefa Loukotu ho záujem o portrét priviedol do maliarskej školy Vratislava Nechlebu, ale zakrátko už bol v Paríži, medzi štipendistami pražskej akadémie, ktorých poradcom a odborným sprievodcom po francúzskom umení bol vtedy profesorom František Kupka. Viac ako medzinárodný avantgardný entuziazmus ho priťahovali zbierky starého umenia v Louvri, najmä portréty Fransa Halsa. Po návrate z Paríž podnikal ďalšie študijné cesty do Talianska, Juhoslávie, Nemecka a chodieval na maliarske potulky s Jankom Alexym, Milošom Bazovským a Zolom Palugyaom. Navrhovanie reklamných letákov okolo roku 1933v ňom prehĺbilo driemajúce sklony k obchodnému podnikaniu a to zvrátilo jeho životnú dráhu na dlhé roky.

K maľovaniu sa vrátil začiatkom 50.rokov ako reštaurátor nástenných malieb v Dolnom Kubíne, Dolnom Hričove, Lednici, Bardejove a najmä na zámku v Bytči, kde istý čas pôsobil ako správca. Zomrel v Bratislave 19. decembra 1977. I keď si súčasníci Laca Grnáča cenili najviac ako zdatného portrétistu s dobrým psychologickým postrehom (Portrét Dalibora Krnu, 1926 a 1927, Portrét dámy, 1929, zdá sa, že obzvlášť šťastnú ruku mal pri maľovaní civilistických obrazov priemyselnej krajiny (Depo vo Vrútkach, Zápalkáreň v Bytči, oba okolo r. 1930).

Jeho práce z 20. a 30. rokoch sú málo známe, roztratené po súkromných zbierkach a máloktorá je autorsky datovaná.

Spracovala Iva Červeňanská - Mojžišová

O Ladislavovi Grnáčovi napísali

- ❖ Vladimír Wagner, Profil slovenského výtvarného umenia, Martin 1935

Ladislav Grnáč sľuboval stať sa komorným portrétistom. Prejavil mimoriadny vkus pre eleganciu tvarovú a ľahkosť farebnú. V krajinárstve produkoval tiež niekoľko plátien s nemalým pochopením pre impresionistický výraz...

- ❖ Z listu Kolomana Sokola, MUDr. Márii Zuzane Fehérovej-Grnáčovej, Bryn Mawr, Philadelphia, USA, 20.2.1992

V Prahe sme spolu študovali v Loukotárni, boli sme dobrí priatelia... Bol nadaný portrétist, často som myslel naň.

Výstava

Dňa 2.10. až 17.10.1992 sa uskutočnila výstava v knižnici v Bytči, pri príležitosti nedožitých deväťdesiatych narodenín umelca. Počet návštevníkov bolo cca 600.

Prikladám citát účastníka výstavy:

Výstava nás priviedla do časov, keď diela maliar vytvoril a živo si na neho pamätáme. Bol to majster životného optimizmu i napriek krutým zásahom osudu do jeho života.

Ďakujeme
rodina Lakatošová

Obrazy Ladislava Grnáča v Slovenskej národnej galérii:

- Portrét dámy, 1929, olej, (Estika Kropáčová-Marková – Zvolen)
- Môj priateľ, olej, (Dino Špaňol)
- Skica, olej, plátno, (Stará mama Grnáčová)

Obrazy v Považskej Galérii v Žiline:

- Portrét Starca, olej
- Prípravná kresba veduta
- Oravský Podzámok, plátno, olej
- Portrét muža, plátno, olej

Obrazy Laca Grnáča v zahraničí:

- Portrét (Katky Sivákovej – Londýn)
- Portrét (Estiky Kropáčovej-Hložnej – Švajčiarsko)
- Portrét muža (Švajčiarsko)
- Misa s orgovánom (Švajčiarsko)
- Bábovka, orgován, tulipány (Švajčiarsko)
- Autoportrét (Laco Grnáč – Švajčiarsko)
- Portrét sedliacky (Švajčiarsko)
- Portrét dáma sediaci na kožušine (Švajčiarsko)
- Súľovské skaly (Švajčiarsko)
- Pivovar Bytča (Švajčiarsko)
- Portrét žobráka na schodoch (Švajčiarsko)

- Portrét pijana (Švajčiarsko)
- Fúzatý pán (Švajčiarsko)
- Žobrák (Švajčiarsko)
- Žena so šatkou (Švajčiarsko)
- Autoportrét v plášti (Švajčiarsko)
- Píla- Bytča (Švajčiarsko)
- Katka Uhrík, skica (Švajčiarsko)
- Petra vnučka, skica (Švajčiarsko)
- Schwarzová z Bytče (Anglicko)

Obrazy na Slovensku:

- Portrét Dalibora Krnu v bielej košeli, plátno, olej
- Portrét Zdenka Krna pri mori, plátno, olej, 1927
- Portrét umelcovho otca, plátno, olej, 1925
- Krajinka - ostrý vrch, plátno, olej
- Drevenica v zime, plátno, olej
- Drevenica v lete, plátno, olej, 1926
- Zvonica, plátno, olej
- Žobrák, plátno, olej
- Zimná krajinka, plátno, olej
- Portrét dámy v červenom klobúku, plátno, olej, 1927
- Roľník v klobúku, plátno, olej

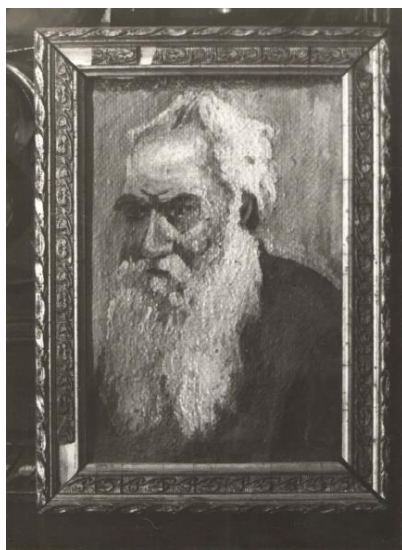
- Portrét Krna, plátno, olej, 1930
- Portrét muža v kroji, papundekel, 1925
- Autoportrét, plátno, olej, 1926
- Richtár z Očovej, plátno, olej, 1931
- Bytča-zámok, plátno, olej, malý formát
- Vyšný Kubín-Skalky, plátno, olej, 1927
- Kaplnka – zvonica bez rámu, plátno, olej
- Bytčianský zámok v lete
- Portrét Štiavničana
- Štiavničan v kroji
- Krajinka s chalúpkou, za ňou skaly
- Borovicová hora
- Ľubľana hrad
- Svadobný stôl
- Marta Drobná-Filová
- Karas Jozef
- Štefania Partošová
- Jabĺčko s maľou
- Pani Hodžová-Mičurová
- Môj priateľ
- Akt
- Vrútky stanica

- Mokrý lúh
- Drotár v bielom klobúku
- Zimná krajinka
- Žorža Pietru v čiernom klobúku
- Portrét muža v kroji v klobúku
- Kaplnka

Galéria

Obrázok 1: Bytčiansky zámok v lete

Obrázok 2: Tolstoj

Obrázok 3: Katka Schwazová

Obrázok 4: Sedliak

Obrázok 5: Krajinka

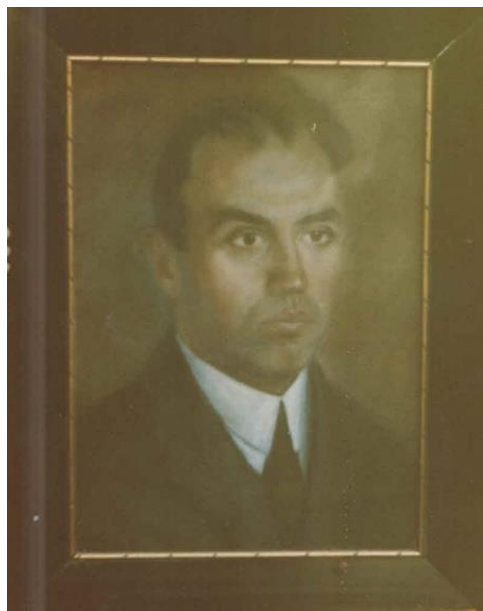
Obrázok 6: Mudr. Filo

Obrázok 7: Kostolík

Obrázok 8: Pijan

Obrázok 9: Pokorný

Obrázok 10: Bytča zámok

Obrázok 11: Estika Kropáčiová

Obrázok 12: Štiavničan v kroji

Obrázok 13: Ostrý vrch v zime

Obrázok 14: Ľubľana hrad

Obrázok 15: Krajina s chalúpkou za ňou skaly

Obrázok 16: Borovicová hora

Obrázok 17: Sedliak

Obrázok 18: Marta Drobná – Filová

Obrázok 19: Sviatočný stôl s kvetom

Obrázok 20: Dáma v modrom

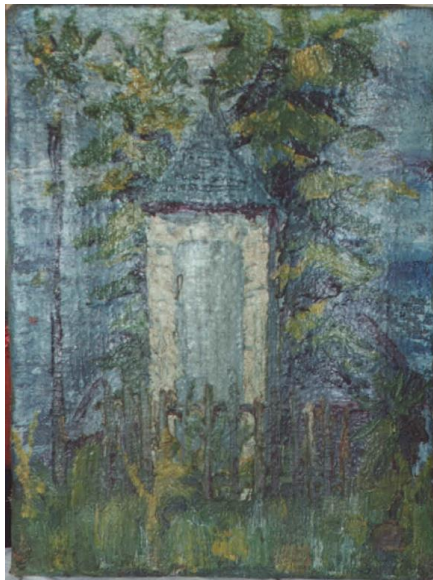

Obrázok 21: Štefánia Partošová

Obrázok 22: Jablčko s mašľou

k

Obrázok 23: Kaplnka bez rámu

Obrázok 24: Autoportrét

Obrázok 25: Bytčiansky zámok

Obrázok 26: Portrét muža v kroji

Obrázok 4:

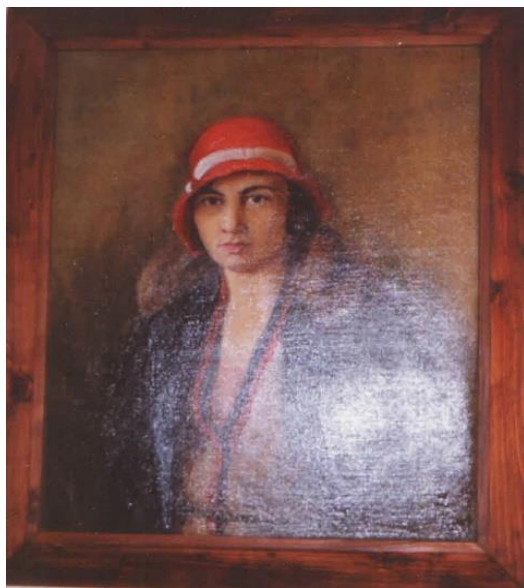

Drevina v lete

Obrázok 27: *Eminka Marsinová*

Obrázok 28: *Zvonica*

Obrázok 29: Žviža Pie?

MESTSKÝ ÚRAD V BYTČI

si Vás dovoľuje pozvať na výstavu

Obrazy Laca Grnáča

Bytča sídlisko – Spoločenský pavilón

Vernisáž 12. októbra 1992 o 16,00 hod.

Výstava potrvá do 17. októbra 1992

Otvorené denne od 9,00 do 18,00 hod.

Obrázok 30: pozvánka z výstavy (1992)

Obrázok 31: Zimná krajina

Obrázok 32: Drevina v lete

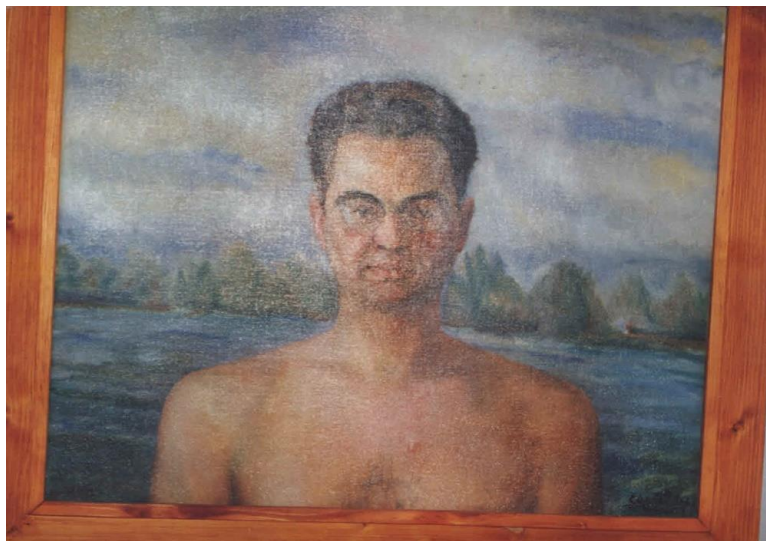
Obrázok 33: Starý otec Grnáč

Obrázok 34: Ostrý vrch

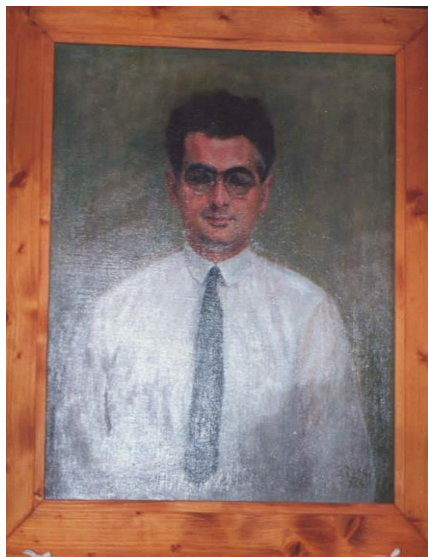
Obrázok 35: Krajinka

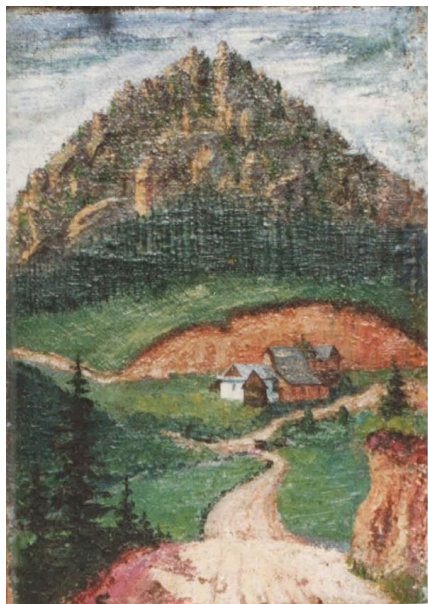
Obrázok 36: Portrét Zdenka Krnu

Obrázok 37: Portrét muža v kroji

Obrázok 38: Portrét Dalibora Krnu

Obrázok 39: Mokry Lúk

Obrázok 40: Drotár

Obrázok 41: ? Vrútky

Obrázok 42: p. Hodžová, rod.

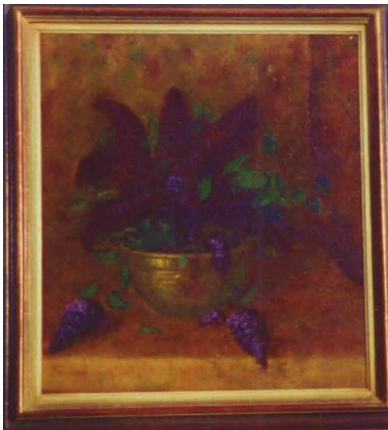
Obrázok 43: Skica

Obrázok 44: p. Schwarcová z Bytče

Obrázok 45: Mój priateľ

Obrázok 46: Misa s orgovánom

Obrázok 47: Pán

Obrázok 48: Vnučka skica

Obrázok 49: Vnučka skica

Obrázok 50: Váza s tulipánmi

Obrázok 51: Krajinka

Obrázok 52: Fabrika

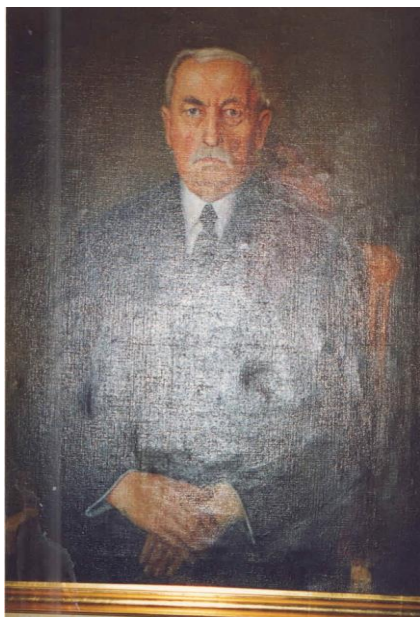
Obrázok 53: Autoportrét - L. Grnáč

Obrázok 54: Sedlička

Obrázok 55: Žobrák na schodoch

Obrázok 56: Karas Jozef starší

Obrázok 57: Bytča – pohľad zo stráne

Klub muzeálnej a galerijnej spoločnosti

Autorsky a redakčne spracovali:

© MUDr. Mária Zuzana Fehérová, rod.

Grnáčová

Katarína Kasagrandová

PhDr. Martin Gácik

Zberateľský klub Hliník nad Váhom

Jozef Luľák

Bc. Peter Drábik

Povolil Okresný úrad v Bytči, dňa 12. 12. 2000 pod číslom OÚ
3/2000. Vytlačené bez apretácie. Vydané v roku 2018.